

«Søndag for de forfulgte»

Prekenmeditasjon

ved Eyvind Skeie, prest og forfatter

Tekstutvalget følger:

Tekstbok for Den norske kirke – Temagudstjeneste for forfulgte – Tekstrekke I

(Se side 563 (og 680) i *Tekstbok for Den norske kirke*)

PREKENTEKST: Joh 15,17-21

«Dette er mitt bud til dere: Elsk hverandre! Om verden hater dere, skal dere vite at den har hatet meg først. Hadde dere vært av verden, hadde verden elsket sitt eget. Men dere er ikke av verden. Jeg har jo utvalgt dere fra verden, og derfor hater verden dere. Husk hva jeg sa til dere: En tjener er ikke større enn sin herre. Har de forfulgt meg, vil de også forfølge dere. Har de holdt fast på mitt ord, vil de også holde fast på deres. Alt dette vil de gjøre mot dere for mitt navns skyld. For de kjenner ikke ham som har sendt meg.» (*Bibelselskapets oversettelse*)

LESETEKSTER: Jer 20,7-13 1 Pet 5,7-11

1 Innledning

Det har vært dramatisk for mange kristne enkeltpersoner, menigheter og folkegrupper i dette året. Ikke bare har landene de bor i vært preget av uro og krig. Men kristne er også blitt truet, angrepet, mishandlet og noen ganger drept som en direkte følge av deres kristne identitet og trosbekjennelse.

Mange av disse hendelsene har dessverre funnet sted innenfor rammen av islamistiske og voldelige bevegelser. Dette skaper uro og angst hos mange kristne, også i vårt eget land og i vår egen kulturkrets. Det er nødvendig for den kristne forkynner å omtale dette, med tydelighet og klokskap. Dette gir prekenteeksten hjelp til.

La oss finne prekenmotivene ett for ett, slik de viser seg i teksten.

2 Budet om å elske

Teksten er en del av Jesu avskjedstale til disiplene, slik evangelisten Johannes formulerer den. Dette innebærer at teksten er gjennomstrømmet av Jesu visshet om at han snart skal dø. Med døden, kall det gjerne martyriet, som en mørk bakgrunn kommer Jesus med sin enestående befaling, i to enkle ord: «Elsk hverandre!»

Ordene om å elske hverandre er sagt til en disippelflokk som snart skal flykte i angst før korset blir reist, men som senere skal gå ut i hele verden og gjøre alle til disipler, og som helt til sist hver og en av dem skal gå martyriets vei mot døden.

Det er disse disiplene som blir bedt om å elske hverandre.

Og det er de samme ordene Jesus sier til sine etterfølgere i dag, enten de bor i Norge, Egypt, Syria, Irak, Nord-Korea eller Indonesia.

Kort sagt i dagens perspektiv:

Jesus ber oss om å elske hans disippelflokk, våre kristne søsken, over hele verden.

Dette er et bud som går langt forbi alle protokoller om menneskerettigheter og religionsfrihet. Det er godt at disse finnes, og de er en viktig del av arbeidet for frihet og rettferdighet for forfulgte kristne og andre forfulgte mennesker og folkeslag.

Men basis for vårt engasjement er samtidig mye større:

Det handler om å elske vår søster og bror i troen med Jesu egen kjærlighet.

3 Ordene om hatet

Jesus snakker om hat i denne avskjedstalen, men han snakker ikke om å hate. Han sier at «hvis verden hater dere» og setter dette direkte i sammenheng med hvordan han selv ble «hatet» først. Det er et hat som får sin utløsning på korset.

I denne delen av teksten etablerer Jesus et totalt skille mellom «verden» som «hater» og hans disipler som «utvalgt fra verden».

Jesus har ført disiplene over i en tilstand hvor de med nødvendighet må bli foraktet og hatet av verden fordi de etterfølger ham, den korsfestede.

Vi har lest i avisen og også hørt det fra mennesker som har opplevd det direkte, at en del kristne er blitt stilt på et valg mellom å fornekte Jesus, den korsfestede, eller miste

livet gjennom halshugging. Dette er ikke ukjent i kristendomsforfølgelsesens historie, og nå synes det å skje igjen.

Det er ingen grunn for den kristne til å la seg overraske av en forfølgelsesform som skjærer rett inn til kjernen i kristendommen, troen på den korsfestede Jesus Kristus.

Som mennesker i samfunnet vil vi gjerne være velsett og akseptert av de fleste. Også den kristne kirke og lokalmenighetene ønsker å ha det som med et moderne ord kalles «et godt omdømme». Det er i orden!

Men denne teksten og alvoret i «Søndag for de forfulgte» viser oss noe annet som er like grunnleggende:

Det er en permanent konflikt mellom kulturen og korset, mellom menneskets eget selvforherligende selvbilde og skammen over Jesu kors. Det er nok å vise til ordene av Paulus i 1. Korinterbrev: *For ordet om korset er dårskap for dem som går fortapt, men for oss som blir frelst, er det Guds kraft.* Les gjerne hele de to første kapitler av dette brevet!

Den forfulgte kristne som har mistet sosial trygghet, kanskje eiendom, inntekt og familie og som lever under stadig trussel om angrep, har bare dette ene tilbake, ordet om korset og tilliten til at Jesus Kristus vil være der med sin kjærlighet, også i nattens og dødens mørke timer.

4 Tjeneren og herren

Inntrengende spør Jesus sine venner om hvordan de kan tro at deres vei skal være annerledes enn hans. Det er et spørsmål som også vi kan stille oss.

Dikteren Gunvor Hofmo knyttet vennskap med den jødiske flyktningen til Norge, Ruth Maier. Ruth Maier ble senere sendt til Tyskland, hvor hun døde i Auschwitz i 1942. I sine etterlatte papirer skriver Ruth Maier: «Hvor skal ikke vi lide, når det er så mye lidelse til?»

Hver av oss kan spørre: Hvorfor skal ikke jeg lide, når det er så mye lidelse i verden?

Eller: Hvorfor skal ikke jeg lide, når så mange kristne lider?

Eller: Hvorfor skal ikke jeg lide, når Jesus måtte lide?

Vi utfordres på det sterkeste til å bære noe av lidelsen i verden, ikke fordi det skal gi oss noen spesiell fortjeneste, men fordi lidelsen finnes, den er virkelig, den tynger menneskene, den er til.

Så kan man spørre seg om hvordan den kristne kirke bære lidelsen, om det er mulig.

Et svar må være at lidelsen er forbundet med korset.

En kirke uten lidelse må spørre seg om den er blitt en kirke uten kors.

Et annet svar kan være at vi kan forbinde oss med lidelsen til våre kristne søsken i verden gjennom bønner.

Mange kristne kjenner på angst i møte med det som skjer, ikke minst er det mange som har begynt å frykte den voldelige islamismen.

Biskop Thomas fra Egypt har et ord til alle kristne i denne tiden. Han sier: «Vær ikke redde. Gi ikke frykten rom. For der frykten kommer inn, handler mennesket ikke lenger rasjonelt og fornuftig. Der kan mennesket komme til å la hatet erstatte bønn og kjærlighet.»

Slik drives vi tilbake til denne tekstens utgangspunkt.

Det gjelder å elske. Det handler om leve i den kjærlighet som driver frykten ut, for å tale med et av de brevene som bærer apostelen Johannes sitt navn.

5 Prekenteama

Om jeg som skriver disse ordene skulle holde en preken på «Søndag for de forfulgte», måtte jeg lete i motiver som disse.

Og jeg tror at jeg ville la min preken kretse om disse tre grunnmotivene:

- 1) **Korset** som forargelsens tegn
- 2) **Lidelsen** som tegn på etterfølgelsen av Jesus
- 3) **Bønner** som håpets handling